

Arkivkode: 680.0  
Dato: 02/18-2011  
Saksnr: 2011/81-36

## Furuknap Brita Gjerløw

**Fra:** Elin Gregusson [elin@gregusson.com]  
**Sendt:** 2. mai 2011 16:47  
**Til:** Postmottak BLD  
**Emne:** NOU 2010:11 Høringsuttalelse til BLD med frist i dag.  
**Vedlegg:** 08.02.2010 BKN 2009-314 2010-017 Usignert uttalelse, full av feil, dommertittelen benyttes aktivt.pdf; 08.04.2011 FinKN REF 20110673 - BKN 2011-149, Usignert, tilbakedatert og ulogisk avvisning av gjenåpningsbegjæring.pdf; 19.05.2000 Kgl.resolusjon om Bankklagenemnda (2).pdf; 02.11.2010 Dag Jørgen Hveems rapport, MV.pdf

## Høring - NOU 2010: 11 Nemndsbehandling av forbrukertvister

Adressat: Barne- Likestillings og Inkluderingsdepartementet, v/Forbrukeravdelingen

Jeg viser til departementets høringsbrev av 2. februar 2011 med høringsfrist i dag, 2. mai ds.

### 1. INNLEDNING

Utalgetts mandatet gav føringer om at det skal opprettholdes en modell med en kombinasjon av privat finansiert og i praksis kontrollert, men likevel offentlig godkjent tvisteløsningsordning. Som privatperson og følgelig en "vanlig forbruker" tillater jeg meg å komme med rettspolitiske innspill vedrørende denne særegne norske modellen som er tuftet på prinsippet om Bukken som passer havresekken, og som står i kontrast til den svenske Allmänna reklamationsnämnden (ARN). ARN er statlig og har følgelig generell troverdighet i forhold til å opptre upartisk. [www.arn.se](http://www.arn.se)

Jeg våger påstanden at Forbrukerrådet motarbeider forbrukernes interesser gjennom undertallig deltakelse og følgelig legitimering av en ordning som er som skapt for korrupsjon. Jeg understreker at jeg ikke uttaler meg om samtlige klagenemnder. Jeg har eksempelvis ingen kommentarer til organiseringen og finansieringen av f.eks. Klagenemnda for gravferdstjenester, der lederen honoreres med kr 6000,- pro anno og medlemmene får dekket eventuelle reisekostnader. Det er uansett vanskelig å se for seg noen overhengende fare for korrupsjon i særlig stort omfang innen gravferdsbransjen. Jeg antar det samme gjelder Parkeringsklagenemnda, og tilsvarende nemnder der beløpene tvistene står om tross alt er av begrenset størrelse.

Forholdene innen Bankklagenemnda (eller Finansklagenemnda Bank som er nemndas nye navn), er *fundamentalt* annerledes.

På direkte forespørsel i et møte med Forbrukerrådets toppledelse den 4. juni i fjor, opplyste finansdirektør Jorge Jensen at nemndas leder fikk utbetalt "over kr 200.000,-" i årlig honorar. Journalist Thomas Ergo i Dagbladet har fått opplyst av nemndas administrerende direktør Harald Sverdrup, at honoraret i fjor var kr 250.000,- til lederen og kr 60.000,- til bransjens 4 av 6 medlemmer. I den nylig publiserte Årsberetningen for 2010 spesifiseres ikke dette nærmere enn at Finansklagenemndas samlede lønnskostnader, altså inkludert de forskjellige avdelingene, er på drøye 27 Mill. Tallet er en håndfast påminnelse om at Finansklagenemnda skiller seg ut i forhold til de øvrige nemndene. Dessuten sier det noe om at det er rimelig å anta at bankene bare finner det interessant å dekke nemndas utgifter så lenge de oppfatter at de "får valuta for pengene", totalt sett. (Hvis hensikten er å sikre en *reelt* nøytral klagenemnd, må man anta bankene også mener at det er en typisk oppgave for det offentlige.)

Nedenstående kan med fordel leses som et varsel om korrupsjon/korrupsjonslignende forhold blant nåværende og tidligere ansatte i Finansklagenemndas sekretariat, samt nemndas leder og de to representantene for Forbrukerrådet.

### 2. BAKGRUNN

Mitt engasjement er kunnskap om *åtte* tilfeller av hva som må kalles påfallende uriktig saksbehandling i Bankklagenemnda / Finansklagenemnda Bank. Jeg vil særlig referere til en sak vedrørende en eldre kvinne der jeg er fullmektig i en klage mot Nordea Bank Norge ASA, og bruke denne som eksempel på

hvor alvorlig forholdene i Finansklagenemnda faktisk er. Klagesaken ble først behandlet i BKN den 8. februar 2010, og på nytt i forbindelse med en detaljert dokumentert gjenåpningsbegjæring i mars og april i år.

Dette er ikke ment som et forsøk på å få departementets "overprøving" i en enkeltsak, og følgelig vedlegges heller ikke saksdokumentene. Uttalelsene vedlegges imidlertid fordi jeg vil henvise til dem nedenfor, da de er eklatante eksempler på slurv, trenering og mest alvorlig; formidling av bevisste uriktigheter, noe som generelt preger arbeidet til akkurat denne nemnda, som jeg altså kjenner svært godt.

Antallet saker jeg kjenner til må betraktes som høyt, fordi det ikke er tilrettelagt for at forbrukere skal komme i kontakt med hverandre. FinKN Bank og Forbrukerrådet har tvert imot og uten rimelig grunn hindret direkte kontakt og åpenhet mellom klagere. Det er rimelig grunn til å tro at de åtte eksemplene jeg kjenner kun utgjør toppen av isfjellet, og at flere aktører, inkludert Forbrukerrådet, har interesse av å holde dette skjult. Jeg viser for øvrig til et forvarsel om en tilsynsklage mot Nordea Bank Norge ASA, sendt Finanstilsynet pr epost den 30. april 2011, med kopi til postmottak hos FIN, JD og BLD. Her omtales også de generelle problemstillingene knyttet til en offentlig godkjent klagenemnd som er utenfor offentlig kontroll, og som i realiteten opererer i strid med offisiell hensikt og gjeldende rett.

**Innspillene begrenses til FinKN Bank** og aktører som er involvert i sfæren rundt akkurat denne nemnda. FinKN Bank skiller seg ut fra de fleste av de øvrige nemndene fordi:

- 1) Klagene som behandles omfatter tidvis *svært* høye beløp.
- 2) Sakene er tidvis faglig økonomisk komplisert.
- 3) Motparten (bankene og finansinstitusjonene) er økonomisk svært mye sterkere enn klagerne. Jf. Røeggensaken der Forbrukerrådet har engasjert seg i en prinsippsak mot DnB NOR, vedr. strukturerte spareprodukter.
- 4) Nemnda er privat finansiert, men offentlig godkjent. En anakronisme der det første er tonet ned, i forhold til det siste; noe som får publikum til å *tro* at nemnda er reelt nøytral etter vanlige nøytralitetsprinsipper, og følgelig også offentlig finansiert, slik det er i de aller fleste land det er naturlig å sammenligne oss med.
- 5) Nemndas leder skal oppfylle kravene til å være høyesterettsdommer. Dette er en informasjon som forleder publikum til å tro at lederen er lønnet av det offentlige og holder høy faglig standard. De færreste forestiller seg at lederen for en offentlig godkjent klagenemnd, som er en potensiell Høyesterettsdommer lønnes av bankene og finansinstitusjonene mens dommertittelen benyttes som alibi for upartiskhet, i tvister der bankene er part i saken som behandles. Ordningen er utvilsomt spesiell.

### **3. JURIDISK EMBETSEKSAMEN GIR INGEN GARANTI FOR HØY ETISK STANDARD.**

I 2011 må ansvarlige politikere innse at man risikerer å finne brodne kar og useriøse aktører over alt. Det gjelder innen helseforetak, eldreomsorg, politikk, offentlig og privat sektor og også innen yrkesgruppen jurister og advokater. Det inkluderer advokater ansatt i og utenfor finansinstitusjonene, og det gjelder beklageligvis men naturligvis også blant dommere, og medarbeidere i for eksempel Forbrukerrådet. Å erkjenne dette er ikke det samme som å henfalle til konspirasjonsteorier, men det er å være realistisk. Dommere og advokater er som kjent også mennesker av kjøtt og blod, og der det er mye penger involvert, er som kjent fristelsene og faren for korrupsjon og annen form for økonomiske lovbrudd størst.

Korrupsjonsfaren må antas være åpenbar for noen og hver i en nemnd som håndterer svært viktige saker for bankene; som lønner både de ansatte og flertallet av de som avgir uttalelser, og der det åpenbart er enkelt å skjule "spesielt hyggelige lånevilkår" eller andre private fordeler som gjenytelse for saksbehandling i bankenes favør.

### **4. GODKJENNELSE AV BANKKLAGENEMNDA VED KONGELIG RESOLUSJON, 19. MAI 2000**

FinKN Bank (BKN) er som allerede nevnt blant de få forbrukertvistnemndene som har offentlig godkjennelse, og som utløser litispendens. Det innebærer at så lenge en klage er til behandling i nemnda, skal saken avvises av en høyere rettsinstans. Formaliseringen skjedde våren for elleve år siden, da Finansavtalelovens § 4 ble delegert fra FIN til JD. Fagstatsrådene var finansminister Karl-Eirik Schjøtt-Pedersen og justisminister Hanne Harlem. Saken ble foredratt på Slottet av daværende fiskeriminister Otto Gregussen. Resolusjonen vedlegges.

Den tidligere fiskeriministeren har ikke besvart spørsmål om hva han husker og hvorfor akkurat *han* foredro om finansbransjen, men det er rimelig å anta at det har sammenheng med at justisministeren var inhabil fordi hun hadde personlige interesser i saken og satt i kontrollutvalget til Storebrand Bank. Jeg har forhørt meg med daværende forbrukerminister Karita Bekkemellem, som har ingen erindringer om noen drøftelser rundt saken, hvilket er nokså oppsiktsvekkende ettersom godkjenningen hadde negativ effekt for forbrukerne. Det er **all** grunn til å tro at de som sørget for at dette gikk igjennom, det vil først og fremst si bankene og Hanne Harlem, bevisst sikret at prosessen gikk tilforlatelig og ubemerket hen.

Ordningen økte bankenes makt og treneringsmuligheter overfor forbrukerne. Den offentlige godkjenningen gir overhodet *ingen* fordeler for forbrukerne, og på spørsmål til tidligere finansminister Schjøtt-Pedersen om *hvorfor* regjeringen valgte å foreta dette grepet uten annen begrunnelse enn at Bankklagenemnda selv syntes Bankklagenemnda fungerte tilfredsstillende, jf. resolusjonen side 1, svarte statssekretær Snorre Wikstrøm at saken ble behandlet i regjeringsskonferanse og er unntatt offentligheten i 25 år. Det er etter mitt skjønn et interessant svar.

Det er selvfølgelig *ingen* formelle eller uformelle hindre for at politikere informerer forbrukere om *fordeler* forbrukere oppnår ved politiske vedtak. Regjeringens hindring av informasjon kan vanskelig tolkes annerledes enn at statsråden og statssekretæren erkjenner at det finnes det ingen begrunnelse som tåler dagens lys, og da har man altså funnet det mest hensiktsmessig å skjule argumentasjonen og forarbeidene for en interessert forbruker, fremfor å orientere åpent, brette opp ermene og rydde opp ordentlig i en latent politisk skandale.

Jeg gjør spesielt oppmerksom på at bankene, inkludert Storebrand Bank jf. Hanne Harlems interesser, på slutten av nittitallet og langt utover i neste ti-år - altså da BKN fikk offentlig godkjenning - var svært aktive med å selge de kompliserte, lukrative og senere utskjulte "struktureerte spareproduktene" til privatpersoner - som for eksempel Ivar Petter Røeggen. Nærmest som en kuriositet nevnes at hverken DnB NOR eller Forbrukerrådets egne jurister har forstått innholdet av DnB NORs salg og Røeggens investeringer godt nok til å representere seg selv ved de ordinære domstolene. DnB NOR er representert v/advokat Anders Ryssdal, og Forbrukerrådet v/advokat John Chr. Elden. Det er klar tale i forhold til hvor innfløkt og disse kreative produktene ble utformet, og det hadde justisminister Hanne Harlem - som ikke bare var justisminister, men som også hadde erfaring som sjefjurist i Kredittilsynet i tillegg til engasjementet i Storebrand Bank - bedre forutsetninger til å forstå, enn de aller fleste.

Kanskje er ikke begrunnelsen for den kongelige resolusjonen vanskeligere, men heller ikke bedre enn at Hanne Harlem ordnet en offentlig godkjenning etter et nøye fundert initiativ fra bankene, og uten at medlemmene at det ferske regjeringsskollegiet i mai 2000 forstod konsekvensene av noe som muligens på den tiden kunne fremstilles som tilforlatelig og forbrukervennlig.

## 5. FINANSBRANSJENS KREDIBILITET

Utsagn som "sikkert som banken" har ikke lenger gyldighet. I dag vet de fleste at det ikke er grunnlag for å stole blindt på selgere eller rådgivere i finansinstitusjonene. Det er selvfølgelig leit, men det er nå engang sånn det er. Derfor kan vi heller ikke ha en bankklagenemndsordning som er tuftet på prinsippet om Bukken som passer havresekken, fordi *politikerne* ikke henger med i svingene og tar konsekvensene av den kyniske virkeligheten vi lever i.

Det er også verdt en påminnelse at Bankklagenemndas forrige leder, jusprofessor Viggo Hagstrøm (nåværende leder, lagdommer Cecilie Østensen Noss, var nestleder på dette tidspunktet), avviste klagen fra Ivar Petter Røeggen fordi han syntes den var "ufattelig komplisert". Saken ble først behandlet i nemnda da finansminister Kristin Halvorsen engasjerte seg, og professor Hagstrøm måtte "bite i det sure eplet", som han uttrykte det.

<http://www.vg.no/dinepenger/artikkel.php?artid=546506>

Det er som nevnt viktig å merke seg at sammenlignet med de fleste øvrige nemndene, honoreres lederen for FinKN Bank generøst. Særlig når man, som undertegnede, har kunnskaper om fraværet av kvalitet. Forbrukerrådets representanter honoreres offisielt ikke. Det bør ikke overraske noen at nemndas leder *se/v* hevder at hun er habil og nøytral til tross for at hun formulerer uttalelser som om hun var betalt av bankene. Hvilket hun også er. Det vektlegges fra Forbrukerrådets side at deres representanter er nøytrale. En forlengelse av det samme resonnementet er at nemndas lønnede medlemmer ikke er nøytrale, og det er naturligvis ingen logiske grunner som tilsier en

forskjellsbehandling mellom lagdommer Noss og Forbrukerrådets representanter. Hvorfor skal vi tro at kr 250.000,- ikke påvirker en dommer, når alt tyder på at det er slik?

Spørsmålet er hvorfor *Forbrukerrådet* ikke tar konsekvensen av at deres tilstedeværelse i FinKN hindrer åpenhet om uakseptable forhold som rammer forbrukerne tungt. Svaret er trolig at finansbransjen har mange og gode muligheter til å gi personlige fordeler i tillegg til de offisielle. Det er kort og godt flere grunner til å tro at også Forbrukerrådets representanter har personlige incitamenter til å forsvare sin tilstedeværelse i nemnda.

Det er ingen tegn som peker i retning av at kompetansen eller viljen til å behandle kompliserte saker i nemnda er blitt høyere etter Røeggen saken. Snarere tvert imot. Røeggen vant i nemnda med pressen ringside, og stemmene til Viggo Hagstrøm og Forbrukerrådets mangeårige representanter i nemnda; Paal Bjønnes og Jo T. Gjedrem, mot stemmene til finansbransjens to representanter. Finansinstitusjonene har etter dette styrket sin posisjon med ytterligere to representanter, slik at nemnda pt består av en leder, fire representanter fra finansbransjen, mot to fra Forbrukerrådet. (Paal Bjønnes og Frode Arnesen. Sistnevnte underordnet Jo T. Gjedrem)

Nemndas leder og Forbrukerrådets representanter anklages for korrupsjon i den forstand at det er min faste overbevisning at de motiveres av andre forhold enn dokumentasjon og jus. I samtlige av de tilfellene jeg refererer til, har de valgt å ignorere dokumentasjon fra Klager, og forholde seg til udokumenterte og påstander fra bankenes advokater. Situasjonen er med andre ord alvorlig.

## 6. NOU-UTVALGETS MEDLEMMER ER KUN REKRUTTERT FRA NEMNDENE SELV

De er enten ansatt i nemndene eller sitter i nemndene eller nemndenes styrer. Konklusjonen om at utvalget er godt fornøyd med egen innsats, må leses i lys av det ikke er *forbrukerne* som har uttalt seg, men de som rimeligvis har interesser av å hevde at de selv gjør en god jobb.

Forbrukerrådets toppledelse ved direktør Randi Flesland og underdirektørene Anne-Beate Saga Hammerstad (også medlem av NOU-utvalget), Jorge Jensen (leder for finans, og styremedlem i FinKN Bank) og Audun Skeidsvoll er informert om dokumenterbare korrupsjonsanklager mot Finansklagenemndas ansatte, leder og medlemmer. Det er opplyst i høringsbrevet at Randi Flesland har deltatt på et utvalgsmøte. Jeg finner det rimelig å anta at korrupsjonsanklager og Forbrukerrådets håndtering av disse kan ha vært tema. Jeg kommer derfor tilbake til Forbrukerrådets håndtering av korrupsjonsvarsler nedenfor.

Av utvalgets tolv medlemmer, har hele fire av dem direkte relasjoner til FinKN Bank, hvorav de tre førstnevnte er lønnet av bransjen:

- Nemndas administrerende direktør **Harald Sverdrup**
- Nemndas mangeårige styreleder, nåværende styremedlem **Tore A. Hauglie**
- Nemndas nestleder **Trygve Bergsåker**
- Forbrukerrådets representant i nemndas styre; **Anne-Beate Saga Hammerstad** er medlemmer av utvalget

## 7. BRANSJENE FINANSIERER OG KONTROLLERER SEG SELV.

Det er viktig å ha in mente at den særegne norske klagenemnds-modellen, der bransjene selv finansierer og kontrollerer nemndene, er basert på ren tillit til selvjustis, og følgelig særlig høy moral blant de personene bransjene selv har ansatt i administrasjoner, og valgt som medlemmer i nemnder og nemndenes styrer. Det kan selvfølgelig ikke utelukkes at en del har det, men man kan heller ikke utelukke det motsatte. Finansieringsmodellen beskrives for øvrig som en svakhet i SIFO-rapporten "Få rett når du har rett" fra 2007, og det er vanskelig å se hvorfor det skal gis in blanco-tillit til en bransje Forbrukerrådet normalt uttaler seg kritisk til.

NOU-utvalget; altså bransjenes egne folk, hevder at bransjenes finansielle ansvar er med på å "ansvarliggjøre" bransjene. Andre vil påpeke at prinsippet om Bukken som passer havresekken er særlig uegnet i en nemnd der svært høye verdier står på spill. Enkelt saker samt BKN/FinKNs egne statistikker opplyst i årsberetninger viser at banker og finansinstitusjoner systematisk utnytter kontrollen i nemnda på en måte som knapt kan tolkes annerledes enn at det dreier seg om metoder for å unnslippe juridisk ansvar; tidvis for alvorlige lovbrudd. Jf. ovennevnte forvarsel om tilsynsklage mot Nordea Bank Norge ASA. Dette gjelder særlig i saker, som ikke profileres i media. I følge Dine Penger, behandles færre enn 1 av 10 klager i nemnda, og i følge Forbrukerrådets Jorge Jensen, mener han det er *lovverket* og ikke enkeltsaksbehandlinger i nemnda som er årsaken til de oppsiktsvekkende

få som får helt eller delvis medhold i nemnda.  
<http://www.vg.no/dinepenger/artikkel.php?artid=595613>

Det kan se ut til at FinKN Bank bevisst, og i samarbeid med Forbrukerrådet har profilert offentlig noen få men medievennlige saker der klager har fått medhold, mens man unnlater å kommentere de påfallende mange sakene der *bankene* får medhold på tross av dokumentasjon fra privatpersoner og uten at det finnes dokumentasjon som tilsier at det er grunnlag for å støtte bankene. Mangel på balanse i omtale må betraktes som bevisste fremstøt for å sikre Forbrukerrådets og Finansklagenemndas omdømme, på bekostning av forbrukernes juridiske rettigheter. Hvorfor ikke også omtale saker der privatpersoner taper; med sikte på å opplyse forbrukere om hvilke salgsmetoder og finansielle produkter Finansklagenemnda mener det IKKE er riktig å kritisere? Nemnda har eksempelvis helt nylig gitt Nordea medhold i at det er greit å selge det profilerte og sterkt kritiserte aksjefondet Unit Link <http://www.aftenposten.no/pengenedine/article3115942.ece> til en eldre kvinne uten egne livsarvinger, og uten mulighet til å følge med i markedet.

Kvinnen, som for øvrig er en oppegående person med interesser innen litteratur og kultur, og som har levd et nøkternt liv og arbeidet 40 år i Televerket og satt tilside penger for å sikre seg en verdig alderdom, hadde *ingen* forutsetninger til å forstå hvilken enorm gebyrfelle hun gikk inn i. Nordea har siden investeringen fant sted høsten 2007, under oppsiktsvekkende uryddig forhold <http://www.aftenposten.no/pengenedine/article3094506.ece> behandlet kvinnen som om hun ikke eksisterer, bortsett fra at de har trukket gebyrer for mange titalls tusen kroner. Kvinnen har ikke engang fått tilsendt års- og saldo oppgaver. Unit Link har et livsforsikringselement, som det trekkes risikopremie for. Å selge livsforsikring til en person uten livsarvinger, er som å selge bilforsikring til en person uten bil. Det finnes ingen anstendighet i dette, og følgelig er det heller ikke mulig å sette Finansklagenemndas vurderinger inn i en juridisk forsvarlig eller moralsk forståelig kontekst. Manglende offentlig omtale må anses som en erkjennelse av at Forbrukerrådet, samt nemndas administrasjon, leder og medlemmer er klar over at den saksbehandlingen de selv er ansvarlig for **ikke** tåler dagens lys.

Avgjørelser i nemnda som er omtalt i den senere tid og der klager har fått medhold, er den profilerte syklisten Gunn Rita Dahle Flesjø, et ektepar som vant over DnB NOR og et ektepar vant over Storebrand Bank. Det er for ordens skyld ikke slik at undertegnede er uenig i disse avgjørelsene, og heller ikke slik at jeg mener det skal være automatikk i at forbrukere alltid skal ha medhold. Det er uryddig og direkte uredelig saksbehandling jeg forsøksvis setter i fokus, og da kommer man ikke utenom det faktum at bankene og finansinstitusjonene finansierer og kontrollerer Finansklagenemnda.

## **8. MØTE MED FORBRUKERRÅDET DEN 4. JUNI 2010**

Vedlagt følger en rapport utarbeidet av advokat, studierektor ved BI og leder av Autorisasjonsnemnden for finansielle rådgivere, Dag Jørgen Hveem. Hans ulike posisjoner nevnes spesielt, fordi de har relevans for resultatet. Jeg mener det er riktig å beskrive det som skjedde, fordi jeg er klar over at Forbrukerrådet bruker rapporten som bevis på at forholdene i nemnda er tilfredsstillende.

Rapporten ble bestilt av Forbrukerrådet etter et møte med undertegnede og direktør Randi Flesland, forbrukerpolitisk direktør Audun Skeidsvoll, jurist og leder for spesialiststaben Anne Beate Saga Hammerstad, leder for finansgruppen Jorge Jensen, den 4. juni i fjor. Møtet kom i stand etter lengre tids korrespondanse, der også advokat Kari Breirem som jeg rådfører meg med var involvert. Som de fleste vil være kjent med, er advokat Kari Breirem engasjert i forhold til bekjempelse av korrupsjon, og det var ingen tvil om at det var dette som var tema på møtet.

Flesland var i utgangspunktet vanskelig å få i tale, og møtet ble til slutt avtalt på så kort varsel at Breirem ikke hadde anledning til å delta. Flesland opplyste på forhånd at hun hadde satt av en time, og min overraskelse var følgelig stor da det viste seg å bli to timer med fire representanter fra toppledelsen. Jeg varslet om korrupsjon / korrupsjonslignende forhold. Randi Flesland avviste å la meg legge frem den dokumentasjonen jeg hadde forberedt og tatt med, men forsikret meg muntlig, og senere skriftlig, at *innholdet* i det jeg hadde orientert om ble tatt svært alvorlig. Den 11. juni i fjor opplyste Randi Flesland i en epost at Forbrukerrådet umiddelbart etter møtet hadde etablert kontakt med en ekstern spesialist som skulle granske påstandene. Jeg fant informasjonen løfterik.

Det viste seg imidlertid å være en sannhet med kraftige modifikasjoner. Først etter gjentatte purringer fikk jeg, og vedkommende jeg er fullmektig for, den 27. august 2010 opplyst identiteten til "den

eksterne spesialisten", Dag Jørgen Hveem. Mandatet fikk vi ikke opplyst før den 15. september 2010, og de økonomiske rammene er fortsatt ukjent utover at vi vet de er uryddige.

- Dag Jørgen Hveem prioriterte blant annet valgkamp (han er ordfører kandidat) og innlegg i avisdebatter i Risørs lokalaviser foran granskning av påstander om korrupsjon i Finansklagenemnda. Han burde etter min oppfatning ikke påtatt seg en oppgave han bevisst nedprioriterte.
- Ledervervet i "Autorisasjonsnemnda for finansielle rådgivere" er lønnet av nøyaktig de samme som lønner de ansatte og medlemmene av Finansklagenemnda.
- En av de korrupsjonsmistenkte; Jorge Jensen, som var "tatt" i en åpenlys løgn vedrørende en høringsuttalelse han har avgitt til FIN sammen med nemndas mangeårige medlem Paal Bjønness, satt *også* i Autorisasjonsnemnda der Dag Jørgen Hveem er leder.
- Hveem er gift med en leder i Gjerstad Sparebank, som sender medarbeidere på kurs til Autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere
- I møtet den 4. juni 2010, omtalte Jorge Jensen at honoraret til nemndas leder var "ingenting". Det viste seg som nevnt å være kr 250.000,-
- Autorisasjonsnemnda har nylig opplyst i epost at honoraret til lederen er unntatt offentlighet. Det er rimelig å anta at det også er høyere enn "ingenting".
- Samme dag som Randi Flesland opplyste at det var engasjert en "ekstern spesialist", publiserte Sparebank 1 en reklamevideo på sin offisielle kanal der Jorge Jensen og Forbrukerrådet reklamerer for den ordningen Jensen selv var en del av, under ledelse av den som skulle granske blant annet Jorge Jensen.  
<http://www.youtube.com/sparebank1norge#p/search/0/Dtc99o1b478>
- Inntil nylig, har Autorisasjonsnemnda opplyst på sine hjemmesider at *Finanstilsynet* er representert. Da jeg kontaktet tilsynet i fjor for å orientere vedkommende om relasjonene mellom Jensen og Hveem, fikk jeg opplyst at Finanstilsynet ikke engang var klar over at Autorisasjonsnemnden brukte dem, og på forespørsel har de ikke villet opplyse om hvorfor Finanstilsynet og Forbrukerrådet ikke lenger står oppført.
- Hveem og Jensen hadde tette forbindelser til BKNs mangeårige sekretariatssjef Per Fiskerud, som også beskyldes for bevisst uredelig saksbehandling, sammen med Forbrukerrådets Paal Bjønnes.
- Randis Flesland lot Jorge Jensen, Paal Bjønness og Per Fiskerud velge ut to saker i tillegg til min egen og saken til kvinnen jeg representerer.
- Jensen, Bjønness og Fiskerud valgte med omhu, og var også selektive slik at den overleverte dokumentasjonen pr sak ikke var korrekt.

Konklusjonen var med andre ord gitt på forhånd. Hveem fant det uproblematisk at de dokumentene han fikk utlevert var selektivt utvalgt og at de dokumentene som beviser at bankenes advokater bevisst holdt tilbake objektivt sett viktig dokumentasjon, var valgt bort. Prosessen var uakseptabel, og det ble sendt en bekymringsmelding til BLD. Departementet fraskrev seg ansvar under henvisning til at Forbrukerrådet *ikke* er underlagt departementets kontroll. I likhet med Finansklagenemnda, kontrollerer også Forbrukerrådet seg selv, skal man tro brev fra BLD.

Derfor hadde departementet *ingen* bemerkninger til Hveems inhabilitet. Dept. opplyste videre at BKN er organisert på linje med et tjuetalls andre forbrukertvistnemnder, hvilket var og er positivt uriktig, ettersom de færreste øvrige nemnder er offentlig godkjent ved kgl. res. Tilbakemeldingene fra BLD bar preg av ansvarsfraskrivelse og manglende vilje til å håndtere en ubehagelig, men dokumenterbar nyhet.

Det er hevet over rimelig tvil at Randi Flesland og Jorge Jensen bevisst valgte en "venn" de visste ville sørge for at konklusjonen ikke rammet tilliten og omdømmet til Forbrukerrådet, og dermed også Finansklagenemnda. Forbrukerrådet gikk imidlertid langt i å erkjenne at det *har* vært uheldig med samrøre og felles adresse i Sparebankforeningens hus, og at Per Fiskerud og mangeårig styreleder Tore A. Hauglie fra FNO har "svin på skogen". De informerte på et tidlig tidspunkt at Fiskerud i praksis ville bli oppsagt, og at Hauglie ville fratre som styreleder. Begge deler er skjedd, men tjenesteforsømmelser blir som kjent ikke borte av "stille sorti". Sammenslåingen mellom Bankklagenemnda og Forsikringsklagekontoret - (en "fusjon" uten reelt innhold da man ikke kan fusjonere to privatfinansierte nemnder hvorav den ene er offentlig godkjent mens den andre ikke er det. Det blir som å fusjonere forliksrådet med en bankfinansiert gruppering) har ikke ført til annet enn overfladisk "pynt", ytterligere ansvarspulverisering og økt fare for manipulasjon med statistikker.

Hveems rapport var et bestillingsverk, som hadde til hensikt å renske Forbrukerrådet mot korrupsjonsanklager. Han ignorerte dokumentasjon og skrev bevisste uriktigheter (f.eks. hevdet han at klager var "sen" med å klage, til tross for at han positivt visste at klageren hadde klaget *umiddelbart* etter at hun mottok dokumenter fra banken, og han begikk et verbalt C-moment ved å konkludere med at det IKKE var kritikkverdig at BKN ikke kritiserte banken for å selge klageren Unit Link, til tross for at han omtaler produktet som svært upassende. Trolig i et forsøk på å oppnå troverdighet, valgte Hveem å omtale aksjeselskapet Bastuban 1 AB som et upassende spareprodukt - men rapporten til Dag Jørgen Hveem omhandler ikke det saken faktisk gjelder; nemlig bankens ulovlige innsalgsmetode og nemndas bevisste aksept av det samme.

Når BLD skal vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å opprettholde FinKN og sågar videreutvikle modellen, er det viktig å ha disse momentene in mente, og ikke ensidig forholde seg til Forbrukerrådets versjon.

## **9. KONSEKVENSENE VED Å HA EN DOMMER SOM OPERERER PÅ TO NIVÅER I RETTSAPPARATET**

Det konstateres at Finansklagenemnda fungerer ikke etter offisiell hensikt. De tilbakedaterer, feildaterer, signerer ikke uttalelser, er unøyaktige, skriver for eksempel at Klager var 72 år på investeringstidspunktet øverst på s 2, 73 år nederst samme side, men avslutter med at hun var 71 år siste side. jf. vedlegg av 08.02.201. BKN 2009-314 2010-017. Forsiden på det samme vedlegget viser at dommertittelen brukes, og følgelig må det antas at dette er noe Østensen Noss gjør i ordinær arbeidstid, mens hun *også* lønnes av Domstoladministrasjonen.

Nemnda holder bevisst tilbake tilsvaret (helt nylig i et tilfelle i 5 uker), de stiller *ingen* dokumentasjonskrav til bankene, de ignorerer dokumentasjon fra klager og aksepterer udokumenterte og usannsynlige påstander fra banken, men det antakeligvis mest alvorlige er at de også *tilføyer* nye løgner. Som for eksempel å hevde at det ble utbetalt utbytte til klager i juli 2009, hvilket det beviselig ikke ble, og der man skulle tro at nemnda ville forholde seg til krystallklar dokumentasjon. Tilsvarende når de hevder at "det er oppstått uklarhet" om dokumenterte møtedatoer, og opplyser at de finner det "uheldig", mens realiteten er at det er "*heldig*" at møtedatoer er avklart, og at det er bevist at bankens advokater skriver stålblanke løgner på bankens brevpapir, og bevisst konstruerer møter som aldri har funnet sted. (Dette vil bli dokumentert grundig overfor Finanstilsynet.)

Skal man tro at nemndas leder og medlemmer var i god tro da de skrev uttalelsene, så *tror* de visstnok at finanskrisen var ukjent for Nordea i oktober 2007, da investeringene fant sted. Dessuten viser uttalelsen at de ikke bryr seg om habilitetsregler for nemndas medlemmer, fordi representant Stig B. Andersen er advokat hos DnB NOR og Nordea har et kritisk lån i DnB NOR, i forbindelse med Bastuban-investeringen. jf. Hveems rapport.

To av nemndas medlemmer står ikke oppført i uttalelsen av 08.04.11. (som er tilbakedatert til 28. mars, til tross for at nemndas adm.dir. uttalte den 4. mars at saken fortsatt var til behandling) Likevel hevdes det at nemndas avgjørelse om å ikke behandle en sak de delvis behandler likevel; er "enstemmig".

Det er kort og godt bare rot, og etter mitt skjønn er det viktig at flest mulige aktører; banker, tilsyn, politikere, departementer og privatpersoner, er klar over at nemndas leder og medlemmer motiveres av andre forhold enn dokumentasjon og jus når de avgir sine uttalelser - som de nå ønsker skal bli rettskraftige - mens bankene fortsatt skal eie og kontrollere klageinstituttet. JF NOU 2010:11.

Planen nå, er altså at lagdommer Cecilie Østensen Noss skal avgi rettskraftige uttalelser på ett nivå under tingretten, i tillegg til at hun dømmer i Borgarting Lagmannsrett. Dette er en problemstilling som i høyeste grad hører hjemme på politisk nivå. I prinsippet er det som om høyesterettsjustitiarius Tore Schei innimellom dømming i Høyesterett påtar seg å dømme i tingretten, og mot betaling fra konfliktens rikeste part. Det gir formodentlig seg selv at det ikke er enkelt å være nøytral lagdommer, hvis man skal behandle en anke basert på en dom som er signert høyesterettsjustitiarius, eller en høyesterettsdommer.

Ordningen med en privatfinansiert offentlig klagenemnd som utløser litispens og følgelig skal avvises behandling av en høyere rettsinstans så lenge den er til behandling i en lavere, som ledes av en lagdommer med betydelig større formell enn personlig dømmekraft, utgjør en fare for rettssikkerheten på flere nivåer. Gitt at for eksempel den eldre kvinnen jeg bistår tar saken til tingretten, så er det altså et faktum at en *lagdommer* nylig har avgitt en uttalelse i hennes disfavør!

Det øker rimeligvis sannsynligheten for tap ganske betraktelig, for hvilken tingrettsdommer vil motsi avgjørelsen til en lagdommer? Gitt at hun taper i tingretten og anker til lagmannsretten. Da møter altså den samme kvinnen, lagdommer Cecilie Østensen Noss - eller en sideordnet kollega - som eventuelt skal ta avstand fra en avgjørelse lagdommer Noss har tatt to ganger tidligere og i følge seg selv etter meget grundige vurderinger? (Jeg har mottatt et brev fra henne der hun forsvarer egen innsats, som videresendes på oppfordring.)

For å få en fornuftig og nøytral prøving av uttalelsen til Finansklagenemnda der ovennevnte momenter er eliminert, må kvinnen gå direkte til Høyesterett. Og dette er altså et direkte resultat av at Justisdepartementet og Domstoladministrasjonen *ikke* har tatt konsekvensen av at en dommer som har tatt et betalt sidegjøremål i en offentlig godkjent klagenemnd, ikke lenger kan være dommer. Man kan kort og godt ikke dømme både i tingretten og i høyesterett, og heller ikke både i en offentlig klagenemnd og i lagmannsretten. Man må velge.

Problemstillingen er absurd, men eksempelet viser at det blir særlig komplisert med "dobbeltdømming" med "dobbeltlønning", fra landets desidert rikeste gruppering.

Ville JD og DA godtatt forholdet hvis en dommer var kasserer for et skolekorps, signerte med dommertittelen og stakk av med korpskassa? Ville JD og DA godta det, hvis en dommer spedde på den offentlige lønnen og tok ekstrajobb på Rimi i arbeidstiden? Analogiene holder vann, og det gjenstår å se hva ansvarlige politikere gjør når det varsles om denne utvilsomt pikante problemstillingen.

## 10. KONKLUSJON

Nemndas leder, Cecilie Østensen Noss er uskikket som dommer fordi hun gjennom flere enkeltsaker og over tid, har vist at hun aksepterer direkte løgner fra banker, mot betaling.

Dette er det Justisdepartementet og Domstoladministrasjonen som må sørge for å bringe i orden.

BLD må sørge for at Forbrukerrådet trekker tilbake sine representanter fra Finansklagenemnda, av samme grunn, og i tillegg fordi Forbrukerrådets tilstedeværelse fungerer som en aksept og "garanti" for at nemnda fungerer slik bankene hevder den fungerer.

Finanstilsynet og Finansdepartementet må føre tilsyn med banker som bryter loven, slik som i Nordea Bank Norge ASA.

Etter min oppfatning bør Finansklagenemnda Bank avvikles, og virksomheten flyttes til et *offentlig finansiert*, nøytralt og faglig kompetent organ, der man *kjenner* finansbransjen og *erkjenner* at banken alltid vil være den sterkeste parten i konflikter med enslige forbrukere som ikke har advokater tilgjengelig. Det er behov for et klageinstitutt med økonomisk kompetanse og der det stilles dokumentasjonskrav til *begge* parter, og der man eksempelvis umiddelbart ville identifisert en feilaktig påstand som når banken mot bedre vitende hevder at det var "en positiv verdiutvikling på Unit Link på ca. 9% pr 21. 01.11".

Kanskje bør et slikt klageorgan ligge under Finanstilsynet, der man kan trekke inn solid kompetanse i økonomisk faglig kompliserte saker, og kanskje kan man la forliksrådene ta seg av de mindre avanserte sakene, som tross alt er i flertall. For ordens skyld presiseres at jeg mener ikke at forbrukere *alltid* skal ha medhold.

Jeg er klar over at jeg har gått kraftig til verks og uttrykker meg annerledes og mer direkte enn hva som er normalt i høringsuttalelser. Jeg håper likevel at innspillene leses slik de er ment, dvs som konstruktive påpekinger av dypt alvorlige forhold som rammer enkeltpersoner over hele landet, og som ansvarlige politikere nå **må** ta tak i.

Med vennlig hilsen  
Elin Gregusson  
Bernhard Herres vei 39  
0376 Oslo

Telefon: 22142067  
Mobil: 95857251  
Epost: [elin@gregusson.com](mailto:elin@gregusson.com)